

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34

Toimintakertomus 2013

1. Johdanto.....	2
2. Yhteiskunnallinen vaikuttamistyö	2
Lausunnot	4
Tiedotteet	4
Edustukset	5
3. Yhteistyöverkostot.....	5
4. Kansainvälinen toiminta	6
5. Koulutustoiminta	7
Koulutushanke	7
Koulutukset 2013.....	7
6. Neuvontatoiminta	8
7. Vertais- ja tukitoiminta.....	9
Jäsenet ja muut perheet	9
Paikallinen toiminta	10
Leiritoiminta.....	14
Parisuhdetoiminta.....	16
Sateenkaariperheiden perhevalmennus	16
Perheaikaa.fi	16
8. Hallinto ja tukipalvelut	17
Viestintä	18
Toimitilat.....	18
Henkilöstö	19
Talous	19

Liite 1: Kaikkien perheiden Suomi -hankkeen toimintakertomus

Liite 2: Lista koulutuksista

1. Johdanto

35

36

37 *Sateenkaariperheet ry on lastensuojelu- ja perhejärjestö, joka tekee*

- 38 • Ihmisoikeustyötä
- 39 • Perhepolitiikan kehittämistyötä
- 40 • Lapsi-, perhe- ja nuorisotyötä
- 41 • Sosiaali-, terveys- ja koulutuspalveluiden kehittämistyötä
- 42 • Moninaisuuskasvatustyötä

43

44 Sateenkaariperheet ry kuuluu jäsenenä Lastensuojelun Keskusliittoon, Setaan, Ilga-Europeen
45 (International lesbian, gay, bisexual, transgender and intersex association), sateenkaariperheiden
46 eurooppalaisen kattojärjestöön Nelfaan, Parisuhdekeskus Kataja ry:hyn ja Sosteen.

47 Sateenkaariperheet ry:n toimintavuosi 2013 oli yhdistyksen kuudestoista. Yhdistyksen toimintaa
48 järjestettiin eri puolilla Suomea. Yhdistyksen tarkoituksena on sääntöjensä mukaan toimia Suomen
49 sateenkaariperheiden lasten ja vanhempien ja perhettä suunnittelevien sekä vanhemmuudesta,
50 huoltajuudesta ja kasvattajuudesta kiinnostuneiden ihmisten kontaktifoorumina, tukiryhmänä,
51 oikeuksien puolustajana, tiedonvälittäjänä ja edunvalvojana.

52 Vuosi 2013 oli yhdistyksen ensimmäinen kokonainen toimintavuosi uudessa laajuudessaan,
53 sisältäen työntekijät ja toimitilat. Vuoden aikana käynnistettiin laaja Kaikkien perheiden Suomi -
54 hanke, jota yhdistys hallinnoi. Vaikuttamistyössä painottuivat isyyslaki ja tasa-arvoinen
55 avioliittolaki. Uutena vertaistoiminnan muotona käynnistettiin esimerkiksi eron jälkeistä
56 vanhemmuutta tukeva toiminta. Parisuhdetoimintaan koulutettiin ensimmäiset vertaisohjaajat.
57 Vertaistoiminta kasvoi ja monipuolistui kaikkineen. Koulutustoiminnassa näkyi asetetut
58 painopisteet ja koulutuksia tuotettiin ennätysmäärä.

59

2. Yhteiskunnallinen vaikuttamistyö

60

61

62 Vuoden 2013 merkittävimmät käynnissä olevat lainsäädäntöhankkeet olivat isyyslain
63 kokonaisuudistus, hedelmöityshoitosuositus, kansalaisaloite tasa-arvoisesta avioliittolaista ja
64 perhevapaiden uudistaminen. Vuoden aikana selvitettiin myös sijaissynnytysten sääntelyä.
65 Vaikuttamistyön keskiössä oli myös kotihoidontuen jakaminen, varhaiskasvatustilain,
66 uudistaminen ja tapaamisoikeuksien laajentaminen.

67

68 Isyyslain uudistaminen vanhemmuuslaiksi, joka kykenisi tunnistamaan myös sateenkaariperheisiin
69 syntyvien lasten vanhemmuuksia oikein, on yhdistyksen poliittisten tavoitteiden 2010-2015
70 joukossa. Vuoden 2013 lokakuussa ministeriön työryhmä jätti mietintönsä, joka sisälsi esityksen
71 laiksi. Yhdistyksen toiminnanjohtaja toimi työryhmän seurantaryhmässä. Yhdistys lausui isyyslain
72 uudistamisesta muutamaan otteeseen työryhmätyöskentelyn aikana, laati mietinnöstä lausunnon,
73 teki kaksi mediatiedotetta ja nosti lain ongelmat esille lukuisissa mediahaastatteluuissa.

74

75 Keväällä 2013 oikeusministeriössä valmisteltiin lausuntoyhteenveto sijaissynnytyksestä saaduista
76 lausunnoista. Yhdistys tapasi ministerin avustajia ja virkamiehiä asian tiimoilta yhdessä Simpukka

77 ry:n ja Kohtuuttomat ry:n kanssa. Yhdessä kirjoitettiin myös mielipidekirjoitus Helsingin Sanomiin.
78 Kesäkuun lopussa ministeri kuitenkin päätti, että lakia ei aleta valmistelemaan tämän hallituksen
79 aikana.
80

81 Eduskunnan oikeusasiamies kiinnitti alkuvuodesta huomiota siihen, että hedelmöityshoitojen
82 evääminen HIV-positiivisilta on syrjintää. STM alkoi uudistaa kiireettömän hoidon ohjeistustaan
83 hedelmöityshoitojen osalta. Yhdistys lausui kahteen otteeseen asiasta ministeriölle sekä kävi
84 tapaamassa valmistelevia virkamiehiä sekä ministerin valtiosihteeriä asiasta. Toiveena saada
85 sateenkaariperheet myös julkisten klinikoiden asiakkaiksi ja Kelan korvaukset syrjimättömiksi.
86 Ohjeistus julkaistaan alkuvuodesta 2014.
87

88 Kansalaisaloite tasa-arvoisesta avioliittolaista käynnistettiin tasa-arvon päivänä 19.3.2013.
89 Yhdistyksen toiminnanjohtaja oli yksi aloitteen vireille panijoista. Lakialoitteen taakse kerättiin yli
90 160 000 allekirjoitusta, ja aloite luovutettiin eduskunnan puhemiehelle 13.12.2013. Yhdistys toimi
91 kampanjassa Tasa-arvoinen Suomi ry:n kumppanina osallistumalla strategiatyöhön, tiedottamalla
92 kampanjasta, keräämällä allekirjoituksia ja osallistumalla kampanjan tapahtumiin, sekä aloitteen
93 luovuttamiseen eduskunnan puhemiehelle.
94

95 Hallitusohjelmakirjauksen mukaan perhevapaita uudistetaan vielä toiseen kertaan tällä
96 hallituskaudella vastaamaan paremmin adoptio-, monikko- ja yhden vanhemman perheiden
97 tarpeita. Hallitusohjelmakirjauksessa ei mainita sateenkaariperheitä, mutta yhdistys on tehnyt
98 kaikkensa, jotta sateenkaariperheiden tarpeet tulisi huomioitua tässä vaiheessa. Tämän suuntaisia
99 tulkintoja on saatu yhteistyössä eduskunnan, virkamiesten ja Kelan kanssa. Vuoden 2013 aikana
100 ministeriä ja ministeriötä muistutettiin usein eri tavoin, että asiaa olisi syytä alkaa valmistella, että
101 se ehditään hoitaa tämän hallituskauden aikana. Lainvalmistelua ei kuitenkaan ollut aloitettu vielä
102 vuoden 2014 alussa.
103

104 Tapaamisoikeuksien laajentaminen sosiaalisille vanhemmille on yksi yhdistyksen kärkitavoitteista.
105 Vuonna 2013 tavoitetta alettiin ajaa myös yhtenä Kaikkien perheiden Suomi -hankkeen
106 kärkitavoitteena. Se tulee olemaan myös yksi Monimuotoiset perheet -verkoston
107 hallitusohjelmataavoitteista. Syksyllä 2014 on suunniteltu seminaaria, jossa tavoitetta pyritään
108 konkretisoimaan.
109

110 Yhdistys toimi vuoden 2013 Kelan perhe-etuuksien asiakasraadissa, jossa kaudella 2012-2013 on
111 edustettuna kymmenkunta perhejärjestöä. Asiakasraadin kokouksissa on esitelty Kelan
112 virkamiehille sateenkaariperheiden tarpeita perhe-etuuksien osalta. Osana työskentelyä on myös
113 koulutettu Kelan etuuspäälliköt koskien sateenkaariperheiden elämäntilanteita.
114

115 Edustus uudessa adoptiolautakunnassa on osoittautunut hyödylliseksi. Keskustelua on käyty sekä
116 palveluntarjoajien että virkamiesten kanssa sateenkaariperheiden adoptioneuvontojen
117 kehittämiseksi. Yhdistys teki esimerkiksi paljon työtä, että STM lopulta huomioi sateenkaariperheet
118 melko hyvin uudessa adoptioneuvontaoppaassa, joka on adoptioneuvojille suunnattu käytännön
119 opas uuteen adoptiolakiin.
120

121 Perhepalveluiden kehittämiseen on panostettu erityisesti koulutustoiminnassa, jota käsittelee oma
122 toimintakertomuksen lukunsa. Koulutustoiminnan lisäksi yhdistys on antanut panoksensa

123 esimerkiksi THL:n syksyllä julkaistuihin uuteen Äitiysneuvolaoppaaseen sekä Meille tulee vauva -
124 oppaaseen, joka jaetaan kaikille lasta odottaville neuvolassa.

125

126 Vuonna 2013 aloitettiin entistä laajempi yhteinen vaikuttamistyö Monimuotoiset perheet -verkoston
127 kanssa Kaikkien perheiden Suomi -hankkeen puitteissa. Hankkeen toimintakertomus tämän
128 kertomuksen liitteenä.

129

130 Yhdistys osallistui myös aktiivisesti kansainväliseen vaikuttamistyöhön yhdessä muiden
131 eurooppalaisten sateenkaariperhejärjestöjen ja Nelfan kanssa. Yhdistys oli mukana kirjoittamassa
132 kaikkia Nelfan nimissä lähteneitä tiedotteita ja lausuntoja. Syksyllä Nelfa keräsi
133 sateenkaariperheiden vapaata liikkuvuutta koskevaan vetoomukseen kaikkien jäsenjärjestöjensä
134 allekirjoitukset ja esimerkkitapauksia liikkuvuuden rajoituksista. Syyskuussa Sateenkaariperheiden
135 puheenjohtaja ja toiminnanjohtaja luovuttivat vetoomuksen komissaari Vivian Redingille
136 Helsingissä järjestetyssä keskustelutilaisuudessa Vanhalla Ylioppilastalolla.

137 Lausunnot

- 138 • Vetoamus lastensuojelun valtiosuusuudistuksesta 24.1.2013
- 139 • Lausunto varhaiskasvatuslain uudistamisesta 13.2.2013
- 140 • Lausunto äitiysneuvolaoppaasta 15.2.2013
- 141 • Pyydetty lisälausunto isyyslakia valmistelevalle työryhmälle 12.3.2013
- 142 • Lausunto hedelmöityshoidoista julkisissa palveluissa 30.4.2013
- 143 • Pyydetty lisälausunto hedelmöityshoidoista julkisissa palveluissa 20.8.2013
- 144 • Pyydetty lausunto kotihoidontuen jakamisesta sateenkaariperheissä 12.11.2013
- 145 • Pyydetty lausunto isyyslakityöryhmän mietinnöstä 15.1.2014

146

147 Yhdessä Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa annetut lausunnot:

- 148 • Kommentti OPS 2016 – Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden
149 uudistamiseen
- 150 • Lausunto lakiin lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamiseksi,
151 hallituksen esityksen valmistelu. STM026:00/2013
- 152 • Lausunto uudistettuun äitiysneuvolaoppaaseen
- 153 • Lausunto lapsi- ja nuorisopoliittiseen ohjelmaan
- 154 • Lausunto tasa-arvo-ohjelman puolivälitarkastelun kuulemistilaisuuteen
- 155 • Tarkentava lausunto tasa-arvo-ohjelman puolivälitarkasteluun: Monimuotoisten perheiden
156 perhevapaiden keskeisimmät epäkohdat

157 Tiedotteet

- 158 • Tahdon2013-kansalaisaloite on upea kansalaistoiminnan voimannäyte tasa-arvon puolesta
159 13.12.2013
- 160 • Sateenkaariperheiden vanhemmuus kiireellisesti kuntoon isyyslaissa 12.11.2013
- 161 • Sateenkaariperheiden lasten ei tulisi menettää vanhempiaan ylittäessään jäsenvaltioiden
162 rajoja 24.9.2013
- 163 • Sateenkaariperheet huomioitava isyyslain uudistuksessa 14.6.2013
- 164 • Kansainvälisen sateenkaariperhepäivän lastenkulttuuritapahtuma järjestetään Helsingissä
165 toista kertaa 24.4.2013
- 166 • Turussa avataan sateenkaariperheiden lasten valokuvanäyttely Kansainvälisenä
167 sateenkaariperhepäivänä 24.4.2013

- 168 • Perheen sisäisen adoption kieltö syrjintää 19.2.2013

169 Edustukset

- 170 • Toiminnanjohtaja toimi Nelfan hallituksen varapuheenjohtajana ja yhdistyksen edustajana
171 Nelfan vuosikokouksessa
- 172 • Toiminnanjohtaja toimi adoptiolautakunnan täysistunnon jäsenenä (varajäsen Anna
173 Moring)
- 174 • Toiminnanjohtaja toimi Isyyslain seurantatyöryhmän jäsenenä (varajäsen Anna Moring)
- 175 • Toiminnanjohtaja toimi Tasa-arvoasiain neuvottelukunnan miesjaoston jäsenenä (varajäsen
176 Marita Karvinen)
- 177 • Toiminnanjohtaja toimi Tasa-arvoasian neuvottelukunnan isyyslakityöryhmän jäsenenä
- 178 • Toiminnanjohtaja toimi yhdistyksen edustajana Monimuotoiset perheet -verkostossa
- 179 • Toiminnanjohtaja toimi yhdistyksen edustajana IFED-verkostossa (kansainvälinen
180 sateenkaariperhepäivä)
- 181 • Toiminnanjohtaja toimi Lastensuojelun Keskusliiton Lapsen oikeuksien neuvottelukunnassa
- 182 • Puheenjohtaja toimi Setan Kv-työryhmän jäsenenä
- 183 • Puheenjohtaja Emmi Pihlajaniemi ja Iina Särkkä toimivat yhdistyksen edustajina Ilga-
184 Europan vuosikokouksessa
- 185 • Projektipäällikkö toimi yhdistyksen edustajana Perhejärjestöjen yhteistyöfoorumissa
- 186 • Projektipäällikkö toimi yhdistyksen edustajana Kuluttajaneelissa
- 187 • Järjestösihteeri toimi yhdistyksen edustajana Väestöliiton Perhenetti-hankkeen
188 koordinaatioryhmässä
- 189

190 3. Yhteistyöverkostot

191

192 Merkittävin kotimainen yhteistyöverkosto vuoden 2013 aikana oli *Monimuotoiset perheet -*
193 *verkosto*, johon kuuluvat Adoptioperheet ry, Käpy – Lapsikuolemaperheet ry, Lapsettomien
194 yhdistys Simpukka ry, Monikulttuuriyhdistys Familia Club ry, Perhehoitoliitto ry, Sateenkaariperheet
195 ry, Suomen Monikkoperheet ry, Suomen Nuoret Lesket ry, Suomen Uusperheellisten Liitto ry ja
196 Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry.

197 Verkoston yhteinen hanke Kaikkien perheiden Suomi käynnistyi keväällä 2013. Hankkeen on
198 tarkoitus edistää verkoston vaikuttamistyötä ja myös kehittää verkoston yhteistyön rakenteita.
199 Hankkeen erillinen toimintakertomus tämän kertomuksen liitteenä.

200 *Seta ry:n* kanssa tehtiin yhteistyötä ennen kaikkea yhteiskunnallisessa vaikuttamistyössä ja
201 tiedottamisessa. Vuoden aikana osallistuttiin Setan yleisiin kokouksiin ja jäsenjärjestöille
202 suunnattuihin tapahtumiin ja koulutuksiin. Yhdistyksen työntekijät osallistuivat kesällä Setan
203 työntekijäpäiville, johon kutsutaan Setan ja sen jäsenjärjestöjen työntekijät. Seta järjestää
204 kuukausittain kokoontuvaa koulutusteematiimiä, jonka toimintaan koulutussuunnittelija osallistui.
205 Lisäksi Seta toimi koulutushankkeen ohjausryhmässä.

206 *Parisuhdekeskus Kataja ry:n* kanssa yhteistyössä kehitettiin ja toteutettiin Sateenkaariperheiden
207 parisuhdetoimintaa ja Katajan sateenkaaritoimintaa. Suunniteltiin yhteinen Sateenkaariparit-hanke,
208 jonka kolmanneksi pääkumppaniksi on lupautunut Seta ry. Hankkeelle saatiin avustus vuosille

209 2014-2016. Hankkeen tavoitteena tuottaa sateenkaaripareille soveltuvia parisuhdekurssien
210 materiaaleja ja kouluttaa sekä vertaisohjaajia sateenkaariparien parisuhdetoimintaan että
211 parisuhdetyötä tekeviä ammattilaisia. Lisäksi Kataja toimi koulutushankkeen ohjausryhmässä.

212 *Väestöliiton* kanssa yhteistyössä jatkettiin Perhenetti -hanketta. Hankkeessa kehitellään perheille
213 tukipalveluita nettiin. Palvelusta on mahdollista saada asiantuntija-apua ja ohjattua vertaisapua
214 myös monimuotoisille perheille. Hankkeesta erillinen luku myöhemmin. Väestöliiton kanssa
215 valmisteltiin myös yhteistyössä Sateenkaariperheiden lasten hyvinvointikartoitus -hanke, jolle
216 haettiin rahoitusta joulukuussa 2013.

217 Ensi- ja turvakotien liiton Neuvokeskuksen kanssa on tehty toimintavuoden aikana yhteistyötä
218 sateenkaariperheiden eroauttamistyön suunnittelussa. Sateenkaariperheet on kouluttanut
219 NeuvoKeskuksen eroryhmien vetäjiä ja NeuvoKeskus on toiminut hankekumppanina myös
220 yhdistyksen koulutushankkeessa. Yhdistys koulutti vuoden 2013 aikana yhden ohjaajistaan
221 Neuvokeskuksen Vanhemman Neuvo -ryhmien ohjaajakoulutuksessa. Koulutettu ohjaa käynnisti
222 ensimmäisen sateenkaariperheille suunnatun Vanhemman Neuvo -ryhmän syksyllä.

223 Vuonna 2013 suunniteltiin Sateenkaariperheiden lasten hyvinvointikartoitus -hanke, jonka
224 työryhmään kuuluvat yhdistyksen lisäksi Väestöliiton Väestöntutkimuslaitos, THL, Lastensuojelun
225 Keskusliitto, MLL ja Tampereen yliopiston hoitotieteen laitos. Hanke on suunniteltu käynnistyvän
226 alkukesästä 2014.

227 Muita tärkeitä yhteistyökumppaneita, joiden kanssa on toimittu vuoden 2013 aikana ovat
228 Tahdon2013-kampanja, Trasek ry, Metropolia, Regnbågsankan ja joukko Setan paikallisjärjestöjä.

229

230 4. Kansainvälinen toiminta

231

232 Vuoden 2013 aikana yhdistys toimi aktiivisesti Euroopan sateenkaariperheyhdistysten verkostossa
233 NELFAssa (Network of European LGBT Families Associations) ja oli yksi sen perustajajäsenistä kun
234 verkosto sai Belgiassa virallisen kansainvälisen yhdistyksen aseman maaliskuussa 2012.
235 Perustettu järjestö toimii kaikkien eurooppalaisten sateenkaariperhejärjestöjen kattojärjestönä.
236 Läheistä yhteistyötä tehdään eurooppalaisten perhekattojärjestöjen (kuten Coface), Ilga-Europen
237 ja Transgender-Europen kanssa. Yhdistyksen toiminnanjohtaja Juha Jämsä toimii Nelfan
238 varapuheenjohtajana. Vuonna 2013 tehtiin tiedotteita ajankohtaisista asioista, järjestettiin
239 vuosikokous Lontoossa maaliskuussa, toimitettiin vetoamus komissaari Redingille, järjestettiin
240 useita työpajoja Ila-Europen vuosikokouksessa, osallistuttiin kutsuttuna eurooppalaisiin perhe- ja
241 lapsityön konferensseihin ja osallistuttiin Venäjän propagandalakien vastaisiin kampanjoihin sekä
242 tiedotettiin eurooppalaisten maiden viranomaisia sateenkaariperheiden hankalasta asemasta
243 Venäjällä.

244 Vuonna 2013 jatkui vuonna 2012 käynnistynyt Euroopan komission Grundtvig-ohjelman rahoittama
245 viiden eurooppalaisen sateenkaariperhejärjestön yhteistyöhanke Being an LGBT Parent as an
246 Experience of Democracy and Active Citizenship. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa mukana
247 olevia järjestöjä toimimaan eurooppalaisella tasolla sateenkaariperheiden hyväksi. Vuonna 2013
248 järjestettiin kolme hanketapaamista: Sveitsissä, Suomessa ja Kreikassa. Syyskuussa järjestetty
249 Suomen tapaaminen kokosi Helsinkiin yli 20 eurooppalaista sateenkaariperheaktiivia. Tapaamisen

250 teema oli LGTB Family Rights: Strategic Litigation and European Court of Human Rights. Sveitsin
251 ja Kreikan tapaamisiin osallistui kuusi suomalaista sateenkaariperheaktiivia.

252 Nelfa ja sen yhdysvaltalaiset, israelilaiset, japanilaiset, kanadalaiset ja brasilialaiset sisarjärjestöt
253 järjestivät toista kertaa Kansainvälisen sateenkaariperhepäivän 5.5.2013. Yhdistyksen
254 toiminnanjohtaja toimii päivän koordinaattoryhmässä. Yhdistys järjesti toimintaa Helsingissä ja
255 Turussa. Helsingissä 150 ihmistä kokoontui koko perheen tapahtumaan, jossa esiintyi esimerkiksi
256 Pellekaija Pum. Turussa järjestettiin sateenkaariperheiden lasten perhekuvien näyttely Aboa
257 Vetuksessa. Tapahtumista tiedotettiin näkyvästi.

258 Lokakuussa yhdistyksen edustajat osallistuivat Ilga-Europen vuosikokoukseen Zagrebissa.

259

260 **5. Koulutustoiminta**

261

262 Koulutustoiminnalla tähdättiin sateenkaariperheiden hyvinvointiin ja erityiskysymyksiin liittyvän
263 asiantuntijuuden lisäämiseen niin ammattilaisten keskuudessa kuin yhdistyksen sisälläkin. Lisäksi
264 koulutustoiminta vaikutti yhteiskunnallisiin keskusteluihin lisäämällä sateenkaariperheitä koskevaa
265 tietoa kaikilla yhteiskunnan alueilla. Asiantuntijuutta pidettiin yllä ja kehitettiin verkostoitumalla,
266 seuraamalla perhetutkimusta ja -politiikkaa, tekemällä jäsenkyselyitä ja kysymällä yhdistyksen
267 toimintaan osallistuvien perheiden näkemyksiä ja kokemuksia, keräämällä tietoja
268 paikallistapaamisista ja leireiltä, kirjaamalla yhteydenottopyyntöjen aiheet, ohjaamalla
269 opinnäytetöitä ja järjestämällä seminaareja ja muita tapahtumia. Kesäkuussa yhdistyksen
270 työntekijä julkaisi ensimmäisen sateenkaariperheteemaa Suomessa käsittelevän väitöskirjan
271 *Oudot perheet*.

272 Yhdistys tukee sateenkaariperheitä koskevaa tutkimus- ja kehittämistoimintaa opinnäytetöiden
273 neuvontatoiminnalla, konsultoimalla tutkimushankkeita, listaamalla nettisivuilla tutkimustarpeita ja
274 etsimällä vapaaehtoisia tutkimukseen osallistujia. Vuoden 2013 aikana koulutussuunnittelija ja
275 yhdistyksen aktiivit neuvoivat noin 30 opinnäytetöiden tekijää. Opiskelijat perehtyivät
276 sateenkaariperheteemoihin ja toimivat omissa opiskeluryhmissään sateenkaariperhetietouden
277 asiantuntijoina ja kouluttajina. Valtaosa neuvottavista oli valmistumassa sosionomiksi.

278 **Koulutushanke**

279 Vuoden 2012 puolella alkaneen hankkeen puitteissa tarjottiin lapsiperheiden kanssa
280 työskenteleville ammattilaisille täydennyskoulutusta sateenkaariperheiden erityiskysymyksistä.
281 *Sateenkaariperheiden lasten ja vanhemmuuden haavoittuvuudet ammattilaisten tietoisuuteen -*
282 hankkeen rahoittaa Opetus- ja kulttuuriministeriö Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman
283 rahoista. Hanke sai jatkorahoituksen toukokuun 2015 loppuun asti. Hankkeesta vastasi
284 kevätkauden ajan koulutussuunnittelija Anna Moring ja elokuusta lähtien koulutussuunnittelija Tiia
285 Aarnipuu.

286 **Koulutukset 2013**

287 Yhdistyksen työntekijät kouluttivat itsenäisesti ja vierailivat lukuisissa muiden järjestämässä
288 koulutustilaisuuksissa puhumassa perheiden moninaisuuden kohtaamisesta ja
289 sateenkaariperheiden tarpeista. Kouluttamisesta vastasivat koulutussuunnittelijan lisäksi

290 toiminnanjohtaja, järjestösihteeri, puheenjohtaja, hallituksen jäsenet sekä yhdistyksen
291 vapaaehtoiset kouluttajat ja kokemuskouluttajat.

292 Sateenkaariperheet ry toteutti vuoden aikana yhteensä 46 koulutusta. Näistä koulutushanke kattoi
293 41. Eniten koulutettiin kuntien ja kirkon perheneuvoja, äitiyshuollon työntekijöitä sekä
294 lapsettomuusklonikoiden työntekijöitä.

295 Hanke koulutti vuonna 2013 erityisesti Turussa (yhteensä 13 koulutusta, joista yksi kaikille avoin
296 puolen päivän seminaari) ja Jyväskylässä (seitsemän erillistä koulutusta). Kaikista hankkeen
297 koulutuksista neljä oli valtakunnallisia (mm. neuvokeskuksen eroneuvo-ohjaajat helmikuussa ja
298 SOS-kriisikeskuksen työntekijät marraskuussa). Oulussa hanke vieraili vuoden aikana kolme
299 kertaa, Joensuussa kahdesti ja Kajaanissa, Kouvolassa, Mikkelissä, Vaasassa, Rovaniemellä sekä
300 Tampereella kertaalleen. Turun lisäksi kaikille avoin seminaari järjestettiin vuoden aikana
301 Vaasassa (puoli päivää) sekä Mikkelissä (koko päivä).

302 Koulutushanke tavoitti vuoden aikana yhteensä n. 1180 työssään sateenkaariperheitä kohtaavaa
303 ammattilaista. Hankkeen ulkopuoliset koulutukset keräsivät yhteensä n. 340 kuulijaa, mm. Inarin
304 peruskoulun ja Ivalon lukion oppilaita.

305 Yhdistyksen sisäisenä, jäsenille ja aktiiveille suunnattuna koulutuksena järjestettiin ennen kaikkea
306 perhevalmennusta (josta lisää myöhemmin). Marraskuussa järjestettiin ensimmäinen
307 parisuhdevertaisohjaajan koulutus. Lisäksi järjestettiin koulutusta hallitustyöskentelystä, Euroopan
308 ihmisoikeustuomioistuimesta, sateenkaariperheistä mediassa ja moninaisuudesta lasten
309 kuvakirjoissa. Yhteistyössä Väestöliiton kanssa toteutettiin myös nettivertaisohjaajan perus- ja
310 jatkokoulutus osana Perhenetti-hanketta. Koulutukseen osallistui Sateenkaariperheiden
311 vapaaehtoisia. Perheaikaa.fi -palvelussa toteutetut kaksi nettiluentoa tavoitti myös suuren joukon
312 kohderyhmään kuuluvia perheitä. Luennot on katsottu yhteensä 2771 kertaa.

313 Kertomuksen liitteenä lista kaikista koulutustilaisuuksista.

314

315 6. Neuvontatoiminta

316

317 Lainsäädännössä on viime vuosina tapahtunut monia edistysaskeleita, joiden myötä perheet ovat
318 saaneet pääsyn ennen tavoittamattomissa oleviin etuuksiin ja juridisiin suhteisiin. Uuden
319 lainsäädännön soveltaminen käytäntöön on kuitenkin osoittautunut monessa tilanteessa hyvin
320 hankalaksi. Soveltamisongelmiin liittyviä kyselyitä vastaanotetaan yhdistyksessä koko ajan
321 enemmän. Neuvoa hakevat perheiden lisäksi opiskelijat, ammattilaiset ja toimittajat.

322 Yhdistys käynnisti vuonna 2012 ensimmäistä kertaa säännöllisen neuvontapalvelun. Jäsenet ja
323 muut sateenkaariperheelliset voivat kysyä neuvoa puhelimitse kaksi kertaa viikossa.
324 Puhelinneuvonnalle avattiin oma puhelinnumerosa. Neuvontaa saa myös sitä varten perustetusta
325 sähköpostiosoitteesta. Lisäksi kerran kuukaudessa järjestetään neuvonta-chat Perheaikaa.fi -
326 nettipalvelussa. Varsinaiseen neuvontapalveluun tuli vuoden aikana yhteydenottoja puhelimitse 62
327 kappaletta, sähköpostilla 413 kappaletta ja chatissa 100 kappaletta.

328 Varsinaisen neuvontapalvelun ulkopuolella neuvontatyötä tehdään monilla eri tavoin ja monissa eri
 329 yhteyksissä, esimerkiksi perhevalmennuksissa, leireillä ja perhetapaamisissa. Neuvontatehtävää
 330 toteuttavat ennen kaikkea työntekijät, hallituksen puheenjohtaja ja jäsenet sekä paikallisten
 331 perhetapaamisten vetäjät. Neuvontapalvelun ulkopuolella annettu neuvonta on ja tulee olemaan
 332 suurempaa kuin varsinaisen neuvontapalvelun yhteydessä annettu neuvonta. Seuraavassa
 333 taulukossa on kerätty yhteen eri toimijoiden arviot omista neuvontaan liittyvistä yhteydenotoista.
 334 Nämä luvut eivät sisällä aiemmin esitettyjä neuvontapalvelun lukuja.

335 **Taulukko: Annettu neuvonta (muu kuin varsinainen neuvontapalvelu)**

336	2010	2011	2012	2013
337 Etuutta koskeva neuvonta	70	70	190	332
338 Lakineuvonta	70	90	110	217
339 Elämäntilanteeseen liittyvä neuvonta	200	150	140	285
340 Yhdistyksen toimintaan liittyvä neuvonta	200	250	310	429
341 Opinnäytetyöntekijän neuvonta	40	25	40	40
342 Toimittajan neuvonta/avustaminen	40	30	30	109
343 YHTEENSÄ	620	615	820	1412

344

345 **7. Vertais- ja tukitoiminta**

346 Yhdistyksen keskeisiä vertaistoiminnan muotoja olivat leiritoiminta, parisuhde- ja
 347 perhevalmennustoiminta, internetin keskustelufoorumit ja erilaiset vertaistapaamiset ja -ryhmät
 348 usealla paikkakunnalla ja netissä. Setan palvelimen alaisuudessa toimiva keskustelufoorumi
 349 avautui runsaan vuoden tauon jälkeen syksyllä 2013. Keskustelufoorumin uudelleen avauduttua
 350 jokaisen vanhan käyttäjän piti uusia tunnukset, mikä selvästi nosti kynnystä palata palvelun pariin.
 351 Tauon jälkeen keskustelu on käynnistynyt foorumilla, mutta entisenlaiseen vilkkaaseen ja
 352 monipuoliseen vuoropuheluun on vielä matkaa. Verkossa toimiva vertaistuki onkin muuttanut
 353 hiukan muotoaan ja keskittynyt enemmän toista vuotta toiminnassa olleeseen Perheaikaa.fi -
 354 palveluun, jossa Sateenkaariperheet on kumppanina mukana. Vertaistoimintaa järjestettiin
 355 kahdeksalla paikkakunnalla. Paikallisten yleisten perhetapaamisten lisäksi järjestettiin
 356 erityisryhmien tapaamisia ja lukuisia vapaa-ajan toiminnan yksittäisiä tapaamisia.

357 Uutena toimintamuotoina käynnistettiin vanhemman neuvo –eroauttamistoiminta. Vanhemman
 358 neuvo –ryhmä kokoontui kahdeksan kertaa. Ryhmä oli suunnattu sateenkaariperheen
 359 vanhemmille, jotka ovat eronneet tai eroamassa, ja sen on tarkoitus vahvistaa eron jälkeistä
 360 vanhemmuutta. Ryhmää veti vanhemman neuvo-ryhmänohjauksen Sateenkaariperheet
 361 ry:n toimesta käynyt pari- ja seksuaaliterapeutti Ritva-Liisa Reinold.

362

363 **Jäsenet ja muut perheet**

364 Sateenkaariperheet ry:n vuoden 2013 jäsenmaksun maksaneiden jäsenten määrä oli vuoden
 365 lopussa 641 (vuoden 2012 lopussa 477). Toimintansa kautta yhdistys tavoitti satoja henkilöitä,
 366 jotka eivät ole yhdistyksen jäseniä. Suurin osa yhdistyksen tilaisuuksiin osallistuneista perheistä ei

367 ole jostain syystä yhdistyksen jäseniä. Osa tilaisuuksiin osallistujista pelkää leimautumista, jos
368 liittyvät jäseniksi. Yhdistyksen keskustelufoorumille oli kirjautunut yli tuhat henkeä.

369 Suurin osa jäsenistöstä ja palveluita käyttävistä muista vanhemmista ja vanhemmuutta
370 suunnittelevista henkilöistä oli naisia. Miehiä tavoitettiin erityisesti miehille kohdennetulla
371 toiminnalla ja erityisen vahvasti neuvontapalveluiden kautta. Miesten perheitä on jäsenistä noin
372 kymmenen prosenttia. Perhevalmennukset ja Alkutaipale-ryhmät kiinnostivat myös miehiä.
373 Jäsenistössä painottuvat pienten lasten perheet ja perheet, joiden lapset eivät ole syntyneet
374 heterosuhteessa.

375

376 Paikallinen toiminta

377 Paikallistoiminnan tapahtumissa kävi vuonna 2013 noin 25 prosenttia enemmän osallistujia kuin
378 edellisenä vuonna. Joillakin paikkakunnilla kävijämäärät laskivat hiukan, mutta esimerkiksi Turussa
379 toiminnan laajuus ja monipuolisuus kasvoivat voimakkaasti, vaikka osallistumisia oli hiukan
380 edellistä vuotta vähemmän. Tapahtumatilastointia parannetaan ja tarkennetaan vuonna 2014.

381 Vuoden 2013 syksyllä suunniteltiin vuoden 2014 alussa alkavaa toimintaa Kuopiossa, Porissa ja
382 Seinäjoella. Lisäksi alustavia suunnitelmia toiminnan käynnistämiseksi tehtiin Lahdessa ja
383 Kotkassa/Kouvolassa. Helmikuussa 2013 järjestettiin paikallistoiminnan kehittämispäivät.
384 Kaksipäiväiseen tapahtumaan osallistui paikallistiimien jäseniä yhteensä 18 henkilöä ja se koettiin
385 erityisen tarpeellisena. Paikallistoiminnan kehittämispäivät järjestetään jatkossa joka vuonna
386 kaksipäiväisenä. Kehittämispäivien jälkeen aloitettiin paikallistiimin opasvihkosen kokoaminen ja
387 luotiin paikallistiimiläisten oma facebook-ryhmä. Kehittämispäivien myötä paikallista toimintaa
388 laajennetaan vertaistoiminnan lisäksi koulutus- ja vaikuttamistyön suuntaan. Päivillä pyritään
389 antamaan paikallistiimeille eväitä toteuttaa monipuolista toimintaa alueellisella tasolla.

390 Taulukko: Osallistumiset paikallistoimintaan

391		2010	2011	2012	2013
392	Helsinki	500	400	720	1065
393	Joensuu	0	0	40	0
394	Jyväskylä	200	200	290	240
395	Kuopio	40	0	0	0
396	Mikkeli	0	0	20	100
397	Oulu	150	120	100	110
398	Rovaniemi	60	60	20	20
399	Tampere	200	150	140	190
400	Turku	200	250	200	170
401	Yhteensä	1350	1180	1530	1895

402 Taulukon luvut sisältävät osallistumiset vain alla kuvattuihin paikallisiin tapahtumiin. Mukana ei ole
403 perhevalmennusten, parisuhdetoiminnan, leiritoiminnan, perheaikaa.fi-toiminnan ja muun
404 valtakunnallisen vertaistoiminnan lukuja, koska ne tilastoidaan erikseen.

405

406 **Helsinki**

407 Pääkaupunkiseudun *perhetapaamisia* järjestettiin keväällä kerran kuukaudessa Kalliossa
408 leikkipuisto Linjassa. Kesän jälkeen kuukausittaiset perhetapaamiset siirtyivät
409 Sateenkaariperheiden toimistolle, Kotolaan. Tapaamisiin lisättiin myös teemallisuutta (Brunssi,
410 Kekri-juhlat ja Itsepäisyyspäivän vastaanotto). Perhetapaamiset ovat koko perheen avoimia
411 tapahtumia, joissa on ollut vaihtelevasti erilaista tekemistä ja teemaa mutta myös aikaa ja
412 mahdollisuutta avoimelle keskustelulle, tutustumiselle sekä nyyttärihenkiselle kahvitelulle.
413 Perhetapaamisissa kävi kuukausittain noin 5-15 perhettä. Vuoden aikana kymmeneen
414 tapaamiseen osallistui noin 220 kävijää.

415 Perhetapaamisten siirtyessä syyskaudella Kotolaan, heitettiin jäsenistölle mahdollisuus järjestää
416 niin sanottuja *pop up -tapaamisia*. Pop up -tapaamisen voi järjestää kuka tahansa halukas
417 esimerkiksi omassa lähipuistossaan; organisoimalla tapaamisen ja mainostamalla sitä yhdistyksen
418 kautta. Näin saadaan lisää tapaamisia eri puolille pääkaupunkiseutua sekä jokaiselle mahdollisuus
419 tehdä jotain, ottamatta kuitenkaan vastuuta useamman tapahtuman tai tapaamisen
420 järjestämisestä. Syksyn 2013 aikana järjestettiin yksi pop up -tapaaminen Pitäjämäen
421 leikkipuistossa. Tapaamiseen osallistui kymmenen henkeä.

422 Kuukausittaisten perhetapaamisten lisäksi Helsingin aktiiviset sateenkaariperheet ovat vuoden
423 2013 aikana tehneet erinäisiä *retkiä* muun muassa Tuomarinkylän kartanoon ja hevostallille,
424 luontoretken Villa Elfvikin luontotalolle, Amos Anderssonin taidemuseoon. Näihin retkiin on
425 osallistunut keskimäärin 4-10 perhettä. Yhteensä vuoden kolmeen retkeen osallistui 30 henkeä.

426 Arkitapaamisia järjestettiin vuoden 2013 aikana joka toinen tiistai Kotolassa. Loppusyksystä
427 tapaamiset muuttuivat kävijöiden toiveesta jokaviikkoisiksi. Arkitapaamiset ovat arkiaamuna
428 järjestettävä parituntinen avoin perhekahvila sateenkaariperheille. Ajankohdasta johtuen
429 tapaamisiin osallistuivat erityisesti pienten lasten kanssa kotona olevat vanhemmat lapsineen.
430 Tapaamisissa on ollut vaihtelevasti askartelua ja muuta toiminnallisuutta (lasten vaate-esittely,
431 lasten ensiapu, värikytely lapsille, taikataikina askartelua, leipomista yms.) mutta aina aikaa myös
432 kahvitelulle, tutustumiselle ja muulle vapaalle yhdessäololle. Arkitapaamisiin on osallistunut
433 viikoittain noin 8-15 henkeä, yhteensä noin 10 eri perheestä. Vuoden aikana 24 tapaamiseen
434 osallistui yhteensä 210 henkeä.

435 Helsingin *alkutaipaleryhmä* kokoontui vuonna 2013 yhteensä 10 kertaa, osallistumisia oli 100.
436 Aluksi ryhmä koostui kevään 2013 perhevalmennuksessa olleista, mutta myöhemmin myös uudet
437 perheen perustamisesta kiinnostuneet löysivät ryhmän. Alkutaipaleryhmän tarkoitus on toimia
438 vertaistukena perhettä suunnitteleville ja jo perheellisille. Alkutaipaleryhmässä on vaihdettu
439 luottamuksellisesti kuulumisia perheellistymisen eri vaiheista. Myös vierailu lapsimessuille tehtiin
440 yhdessä. Alkutaipaleryhmä on lapsesta haaveilevia, raskaana olevia sekä lapsen saaneita varten.
441 Alkutaipalalaisille perustettiin on oma facebook-ryhmä, jossa päivitetään tapaamisten aikataulut
442 sekä vaihdetaan kuulumisia.

443 *Luomuisät ja -äidit* on ryhmä miehille ja naisille, jotka ovat saaneet lapsia heteroliitossa, ja jotka
444 ovat eronneet tai harkitsevat sitä homo-/bi-identiteetin löytymisen myötä tai elävät yhä
445 heteroliitossa, mutta ovat tai haluaisivat olla saman sukupuolisessa suhteessa. Ryhmässä jaettiin
446 kokemuksia ratkaisevasta elämänmuutoksesta, sen harkitsemisesta, erilaisista suhteista
447 (ex)puolisoihin, lastenkasvatuksesta ja ulostulosta sekä saadaan ideoita ja vertaistukea uuteen,

448 erilaiseen vanhemmuuteen homo-/bi-miehenä tai -naisena. Ryhmä toimi vuoden 2013 aikana
449 kahden ohjaajan johdolla. Tapaamisia oli 7 ja osallistumisia 40.

450 *Isäryhmä* kokoontui kevätkaudella kerran kuukaudessa keskustelemaan ajankohtaisista aiheista.
451 Osallistujia oli vain muutama isä per kerta, minkä vuoksi tapaamiset pantiin syksyksi tauolle..
452 Syksyllä käynnistettiin yhteinen toiminnallisempi toiminta yhteistyössä Pienperheyhdistyksen
453 mieskaveritoiminnan kanssa. Ensimmäinen tapahtuma oli lokakuussa isien ja kouluikäisten lasten
454 kiipeilyilta Helsingin kiipeilykeskuksessa. Toiminnallisia tapaamisia jatketaan noin kahden
455 kuukauden välein.

456 Helsingissä kokoontui syksyllä myös Vanhemman Neuvo -ryhmä, 9 tapaamista, 50 osallistumista.

457 *Pride-viikon* yhteydessä kesäkuun lopussa järjestettiin avoin perhetapaaminen, isätapaaminen,
458 alkutaipale-tapaaminen, Miten lapsia tehdään? -yleisötapahtuma, koululaisten oma ilta,
459 perhepiknik ja koko päivän Moninaisuus kuvakirjassa -lastenkirjaseminaari. Pride-viikon
460 tapahtumiin osallistui yhteensä 240 henkilöä. Toukokuun ensimmäisenä sunnuntaina järjestettiin
461 *Kansainvälisen sateenkaariperhepäivän* koko perheen tapahtuma ravintola DTM:ssä.
462 Tilaisuudessa esiintyi esimerkiksi Pellekaija Pum. Tapahtumaan osallistui 150 henkilöä.
463 *TransHelsinki-viikolla* järjestettiin perhetapaaminen perheille, joissa sukupuolen moninaisuutta
464 sekä transihmisten perheille suunnattu Miten lapsia tehdään –tilaisuus. Osallistujia 15 henkilöä.

465 **Joensuu**

466 Joensuussa muutaman vuoden toiminut paikallisryhmä on toistaiseksi tauolla vapaaehtoisten
467 puutteen vuoksi.

468 **Jyväskylä**

469 Tammi-toukokuussa kuukausitapaamiset Matarassa vapaamuotoisen keskustelun ja leikin
470 merkeissä, osallistujia keskimäärin 10 henkilöä. Kesäkuussa oltiin Visulahdessa mikkeliäisten ja
471 siilinjärveläisten kanssa. Jyväskylästä oli paikalla neljä perhettä eli 11 henkeä. Syksyllä frisbeegolf
472 lokakuussa, jossa oli kolme perhettä, 11 henkeä ja joulukuussa tapaaminen pikkujoulupuuron
473 merkeissä. Sählyvuoro kokoontui vielä tammikuussa, mutta se päätettiin lopettaa silloin, koska
474 pelivuoroaika oli liian myöhään lapsille. Aloitimme pelivuoron uudestaan syyskuun alusta, ja
475 syksyn se on jatkunut säännöllisesti. Osallistujia on ollut 6-12/kerta, aikuisia ja lapsia vaihtelevasti.

476 **Kuopio**

477 Kuopion toiminta on ollut kaksi vuotta tauolla vapaaehtoisten puutteesta, mutta syksyllä saatiin
478 värvättyä kahden hengen paikallistiimi paikkakunnalle. Syksyn aikana suunniteltiin vuoden 2014
479 alussa alkavaa toimintaa.

480 **Mikkeli**

481 Mikkeliissä perheet ovat tavanneet 12 kertaa perheiden kotona, puistoissa tai kahvilassa. Aiheina
482 tapaamisissamme on ollut toiminnan suunnittelu ja ajankohtaiset askarruttavat asiat mm.
483 kansainväliset asiat, vahvoina teemoina on myös ollut lapsettomuushoidot. Osa tapaamisista on
484 ollut myös toiminnallisia, mm. sählyä ja kesäkatu-tapahtumaan osallistuminen.

485 Mikkeliäiset perheet tekivät kesäkuun alussa yhteisretken jyväskyläläisten ja siilinjärveläisten
486 perheiden kanssa Visulahteen. Retkeen osallistui yhteensä kahdeksan perhettä. Neljä

487 paikallistiimin jäsentä osallistui paikallistoiminnan kehittämispäiville Helsingissä. Eräs mikkeliäinen
488 lapsi osallistui kansainvälisen sateenkaariperheidenpäivän valokuvanäyttelyyn omilla kuvillaan.
489 Yhdessä päiväkodissa on pidetty monimuotoisten perheiden teemapäivä, jossa sateenkaarilapsi
490 on itse esitellyt erilaisia sateenkaariperheitä sanoin ja kuvin. Kahden perheen vanhemmat
491 osallistuivat myös kyseisen päiväkodin suunnittelupäivään tuoden sateenkaariperheen näkökulmia
492 esiin.

493 Mikkeliissä on myös osallistuttu aktiivisesti sateenkaariperheitä koskeviin keskusteluihin
494 paikallisissa kokouksissa ja mm. järjestötapahtumissa sekä sosiaalisessa mediassa. Setan
495 Mikkelin nuortenryhmälle on maaliskuussa pidetty teema-ilta aiheesta sateenkaariperheet.
496 Marraskuussa järjestettiin ammattilaisille koulutuspäivä ”Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt ja
497 sateenkaariperheiden kohtaaminen lasten tai perheiden parissa työskenteleville” yhteistyössä
498 Mikkelin ammattikorkeakoulun kanssa. Koulutuksen yhteydessä lähetetty lehdistötiedote toi
499 mediajulkisuutta YLE:n paikallisuutisiin televisiossa, radiossa ja netissä.

500 Oulu

501 Oulussa on järjestetty vuoden 2013 aikana 10 tapaamista, 110 osallistumista. Helmi- ja
502 marraskuussa teimme retken HopLoppiin ja toukokuussa järjestimme kevät-piknikin. Muuten
503 tapaamiset on pidetty Avoimen päiväkodin tiloissa kahvitelun, leikkimisen ja juttelun merkeissä.

504 Pori

505 Porissa ei ole aiemmin järjestetty toimintaa. Syksyllä saatiin värvättyä kahden hengen paikallistiimi
506 paikkakunnalle. Syksyn aikana suunniteltiin vuoden 2014 alussa alkavaa toimintaa.

507 Rovaniemi

508 Rovaniemellä ei järjestetty erillisiä tapahtumia sateenkaariperheille vaan perheiden kanssa
509 tavattiin Rovaniemen Setan kanssa yhteisesti järjestetyissä tapahtumissa. Osanottajia oli
510 muutamista perheistä.

511 Seinäjoki

512 Seinäjoella ei ole aiemmin järjestetty toimintaa. Syksyllä saatiin värvättyä paikallisvastaava
513 paikkakunnalle. Syksyn aikana suunniteltiin vuoden 2014 alussa alkavaa toimintaa.

514 Tampere

515 Tampereella on järjestetty perhetapaaminen säännöllisesti kerran kuussa, myös kesällä. Toiminta
516 on ollut hyvin monipuolista. Toimintaan on sisällytetty vertaistuellista, virkistysellistä ja
517 koulutuksellista toimintaa sateenkaariperheiden vanhemmille ja lapsille, yhdessä ja erikseen.
518 Toimintaa on toteutettu Tampereen kaupungin avustuksen turvin. Toimintasuunnitelmaa karsittiin,
519 koska kaupunki myönsi avustusta noin neljänneksi haetusta. Esimerkiksi perhevalmennuksen
520 järjestäminen siirrettiin tulevaisuuteen. Vuoden 2013 aikana järjestettiin seuraavat tapahtumat:

521	• Perhetapaaminen Virelässä	8 aikuista, 8 lasta, 5 perhettä
522	• Kylpyläretki Edeniin	5 aikuista, 6 lasta, 4 perhettä
523	• Ensiapukoulutusta Napapiirillä	12 aikuista, 10 lasta, 9 perhettä
524	• Retki Kiviniityn kotieläinpuistoon	13 aikuista, 12 lasta, 8 perhettä
525	• Muskari Werstaalla, Siina Hirvonen	14 aikuista, 11 lasta, 9 perhettä

526	• Funpark	6 aikuista, 9 lasta, 5 perhettä
527	• Ruskaretki Pikku-Ahvenistolla	5 aikuista, 6 lasta
528	• Perhetapaaminen Napapiirillä	11 aikuista, 12 lasta
529	• Askartelut Nokiolla	4 aikuista, 5 lasta
530	• Kylpyläretki Edeniin	3 aikuista, 4 lasta
531	• Pikkujoulut Virelässä	11 aikuista, 13 lasta

532 **Turku**

533 Turussa järjestettiin vuoden 2013 aikana monipuolista toimintaa. Toimintaa oli suunnittelemassa
 534 neljän hengen paikallistiimi. Vuoden aikana järjestettiin neljä vapaamuotoista vertaistuellista koko
 535 perheen tapaamista Seikkailutalolla. Huhtikuussa käytiin porukalla peuhaamassa HopLopissa.
 536 Sateenkaariperheiden aikuisille järjestettiin vuoden aikana kaksi ohjattua keskustelutilaisuutta,
 537 joiden aiheina olivat Vanhemmuuden roolit ja ihanteet sekä Lasten sukupuolisensitiivinen
 538 kasvatusta. Lisäksi alkuvuonna järjestettiin parisuhdetyöpaja ja syksyllä sateenkaariperheiden
 539 aikuisten voimavaratyöpaja. Aikuisten keskustelujen ja työpajojen ajaksi järjestettiin lastenhoito.

540 Alkutaipalettoimintana järjestettiin Miten lapsia tehdään? –tilaisuus toista kertaa Turussa
 541 yhteistyössä Turun seudun Setan kanssa, sekä valtakunnallisesti ensimmäinen Mitä klinikalla
 542 tapahtuu? –tilaisuus yhteistyössä Väestöliiton Turun lapsettomuusklinikan kanssa. Touko-
 543 kesäkuussa järjestettiin Perhetalo Heidekenillä näyttely sateenkaariperheiden lasten perheistään
 544 ottamista valokuvista. Näyttelyn avajaisia vietettiin kansainvälisenä sateenkaariperhepäivänä.
 545 Avajaisista oli jutut Turun Sanomissa ja Aamuset -lehdessä. Myöhemmin näyttely lähtee
 546 kiertämään Suomea.

547 Vuoden aikana toteutettiin myös paikallista vaikuttamistyötä. Jatkettiin verkostoitumista kaupungin
 548 eri toimijoiden kanssa, ja ensimmäistä kertaa haettiin (ja saatiin) kaupungin avustusta vuodelle
 549 2014. Sateenkaariperheiden vanhempia osallistui myös Sateenkaariperhetyön projektin
 550 järjestämään ammattihenkilöille suunnattuun koulutukseen toukokuussa sekä luennoitsijoina että
 551 koulutukseen osallistujina. Lisäksi Turussa mm. annettiin neuvontaa, vastattiin tiedusteluihin,
 552 välitettiin tutkimus- ja haastattelupyynnöitä, esiinnyttiin mediassa ja osallistuttiin haastateltavina
 553 tuleviin julkaisuihin. Turkulaisia osallistui myös mm. Helsinki Prideille ja valtakunnallisille
 554 sateenkaariperheleireille.

555 Vuoden aikana perustettiin Turun sateenkaariperheiden sivusto sekä keskusteluryhmä
 556 Facebookiin. Lisäksi tiedotusta on hoidettu sähköpostilistan, Sateenkaariperheet ry:n nettisivujen
 557 ja uutiskirjeen, Setan keskustelufoorumien sekä Turun Seudun Setan jäsenlehtien ja nettisivujen
 558 kautta.

559 **Leiritoiminta**

560 Toimintaa koordinoi kunkin leirin osalta leirityöryhmä. Järjestösihteeri toimi leirityöryhmien
 561 koordinaattorina. Leirien aikana työstä vastasivat leirityöryhmän lisäksi myös tuntipalkkaiset
 562 leiriohjaajat, luennoitsijat ja vapaaehtoiset lastenhoitajat. Kunkin leirin osallistujilta kerättiin
 563 kirjallinen palaute.

564 **Talven perheleiri**

565 Talven 2013 perheleiri järjestettiin Lapualla Wanhan Karhumäen leirikeskuksessa 1-3.2. Leirille
 566 osallistui yli 50 henkilöä eri puolilta Suomea. Tarjolla oli perheen yhteistä ohjelmaa, lapsille

567 suunnattua puuhaa sekä ammattilaisen vetämää aikuisten omaa ohjelmaa ja aikuisten omaa
568 iltaohjelmaa. Aikuisten ohjelmasta vastasi psykologi. Lapsille omaa ohjelmaa, mm. leivontaa ja
569 seikkailuradan järjestivät vapaaehtoiset lastenohjaajat, joista osa oli sateenkaariperheiden aikuisia
570 lapsia. Leirillä vieraili artikkelia tekemässä Lapuan sanomien toimittaja.

571 **Koululaisten leirit**

572 Maaliskuussa järjestettiin ensimmäistä kertaa vanhemmille ja kouluikäisille lapsille suunnattu leiri
573 Tampereen Antaverkassa. Nuoremmat sisarukset jäivät tällä kertaa kotiin ja leirillä keskityttiin
574 koululaisiin yhteisen ohjelman merkeissä. Leirille osallistui noin 25 henkeä.

575 Kesän perheleirin yhteyteen järjestettiin edellisvuosien tapaan koululaisille oma rinnakkaisleiri, ja
576 tämä järjestely sai sekä vanhemmilta että lapsilta erittäin hyvää palautetta. Koululaisten leirille
577 osallistui 20 nuorta ja heitä ohjasi kolme omaa ohjaajaa koko leirin ajan. Lisäksi paikallinen
578 seikkailuyrittäjä järjesti koululaisille yhteistyötaidot peliin pistävän seikkailuradan, jonka moni koki
579 yhdeksi leirin huippukokemukseksi.

580 Syyslomalla järjestettiin Helsingissä yksi-päiväinen toimintapäivä koululaisille. Aamulla alle 10-
581 vuotiaat askartelivat ja seikkailivat Gardeniassa ja yli 10-vuotiaat vierailivat Fazerin
582 makeistehtaalla. Iltapäivän molemmat ryhmät viettivät yhdessä Helsingin parkourkeskuksessa.
583 Päivään osallistui yhteensä 25 lasta, joista yli 10-vuotiaita oli 15.

584 **Kesän perheleiri**

585 Kesän perheleiri järjestettiin Pietarsaareissa Pörkenäsin leirikeskuksessa 8-12.8. Ensimmäistä
586 kertaa leirillä oltiin neljä yötä kolmen sijaan. Leirille osallistui yhteensä 80 henkilöä, joista hieman
587 yli puolet lapsia. Aiempia vuosia pienempi osallistujamäärä selittyy sillä, että leiriajankohta meni
588 päällekkäin koulujen alkamisen kanssa. Leirillä oli aiempaan tapaan ohjelmaa sekä perheille
589 yhdessä että lapsille ja aikuisille erikseen. Leirin aikana aikuisille oli kolme muutaman tunnin
590 mittaista ohjelmaosuutta. Aikuisten ohjelmasta vastasi Merja Rankinen, ja ohjelmassa käsiteltiin
591 omaa elämänpolkua ja sen vaikuttamista vanhemmuuteen. Sosiaalisille vanhemmille toteutettiin
592 lisäksi erillinen vertaisryhmätuokio.

593 Aikuisten ohjelman ajaksi alle kouluikäisille lapsille oli järjestetty omaa ohjelmaa, niin sisällä kuin
594 ulkona, vapaaehtoisten lastenohjaajien kanssa. Lastenohjaajat oli saatu sosiaali- ja terveysalan
595 oppilaitoksiin toimitetun työnhakuilmoituksen kautta. Lapset jakaantuivat ikäryhmiensä mukaisesti
596 hoitoryhmiin, ja kiinnostavaa tekemistä riitti joka hoitokerralle: lastenvahdit olivat valmistautuneet
597 tehtävänsä hyvin. Myös iltaisin lasten nukahdettua lastenvahdit ryhtyivät työhön ja valvoivat
598 lasten unta, jotta aikuiset saivat osallistua heille suunnattuun iltaohjelmaan.

599 Leirityöryhmän erityisinä tavoitteina kesän 2013 perheleirille oli etenkin kouluikäisten lasten
600 ohjelman kehittäminen yhä laadukkaampaan suuntaan sekä perheiden yhteisen toiminnallisen
601 tekemisen käyttö tutustumisessa. Jokainen aamu aloitettiin yhteisellä leikkituokiolla, joita oli
602 muutenkin ripoteltu pitkin leiriohjelmaa. Muuten perheiden yhteistä toimintaa toteutettiin mm.
603 leirijuhlan muodossa, ympäristötaideteoksen tekemisellä, geokätköilyllä ja perinteisillä pihaleikeillä.
604 Tavoitteissa onnistuttiin hienosti.

605 **Ruskaleiri**

606 Vuonna 2013 perheleiri järjestettiin ensimmäistä kertaa myös syksyllä. Kymmenisen perhettä vietti
607 ruska-aikaan leiriä Inarin Vasatokassa 11-15.9. Leirillä oli panostettu perheiden yhteiseen
608 tekemiseen ja tutustumiseen toiminnan kautta. Leirin aikana tehtiin paljon retkiä ja tutustuttiin Lapin
609 luontoon ja saamelaisten kulttuuriin.

610 **Parisuhdetoiminta**

611 Yhdistyksen parisuhdetoimintaa kehitettiin ja toteutettiin vuoden 2013 aika tiiviissä yhteistyössä
612 Parisuhdekeskus Kataja ry:n kanssa. Katajan ammattilaiset kouluttivat parisuhteesta kaikilla
613 sateenkaariperheiden perhevalmennuskursseilla. Sateenkaariperheet osallistui Katajan
614 Parisuhdepäiville puhujana ja näytteilleasettajana. Katajan kanssa suunniteltiin Sateenkaariparit-
615 hanke, jolle haettiin ja saatiin hankerahoitusta Raha-automaattiyhdistykseltä vuosille 2014-2016.
616 Hankesuunnitelman mukainen työ aloitettiin jo marraskuussa järjestämällä ensimmäinen
617 parisuhderyhmän vertaisohjaajan koulutus, johon osallistui 12 vapaaehtoista. Koulutus jatkuu
618 vuoden 2014 alussa, ja ohjaustyöhön vertaisohjaajat pääsevät jo keväällä.

619 Yhdistys järjesti keväällä sateenkaariperheille suunnatun parisuhdeviikonlopun Räfsön
620 leirikeskuksesta Kirkkonummella. Parisuhdeviikonloppuun osallistui 10 pariskuntaa eri puolilta
621 Suomea. Leirin ohjelmasta vastasi Henna-Mari Kettusaari. Kaikkiaan palaute oli erittäin positiivista.

622

623 **Sateenkaariperheiden perhevalmennus**

624 Sateenkaariperheiden perhevalmennuksia jatkettiin edellisvuoden tapaan. Kurssi järjestettiin
625 toimintavuoden aikana kaksi kertaa (keväällä ja syksyllä) Helsingissä iltakurssina ja yhden kerran
626 (marraskuussa) Ulvilassa viikonloppukurssina. Kolmelle kurssille osallistui yhteensä 102 henkilöä.
627 Kurssi on laajuudeltaan 21 oppituntia ja se on suunnattu kaikille lasta suunnitteleville, lasta
628 odottaville ja lapsen hiljattain saaneille perheille. Kouluttajina kursseilla toimivat yhdistyksen
629 työntekijät, ulkopuoliset kouluttajat, perhepalveluiden edustajat ja kokemuskouluttajina
630 sateenkaariperheiden vanhemmat. Osa- ja määräaikaisena palkattu työntekijä aloitti työstämään
631 valmennuksen oppimateriaaleista ja videoiduista luennoista nettikurssia Perheaikaa.fi-palveluun.
632 Kurssi valmistuu keväällä 2014 ja otetaan käyttöön syksyn aikana.

633

634 Valmennus täydentää kunnan tarjoamaa synnytys- ja perhevalmennusta. Kurssilla tarjotaan tietoa
635 erityisesti sateenkaariperheiden perheellistymiseen liittyvistä erityishaasteista, käydään läpi
636 perheiden oikeuksia etuuksiin ja ongelmiin etuuksien haussa, syntymässä olevan lapsen juridisen
637 tilanteen turvaamiseen liittyvissä hakemuksissa, sateenkaariperheiden parisuhteen tyypillisistä
638 sudenkuopista, kolmen ja neljän vanhemman perheiden erityishaasteista jne.
639 Sateenkaariperheiden oma perhevalmennuskurssi tukee perheiden ongelmien ennaltaehkäisyä,
640 palveluneuvontaa ja toimii myös vahvana vertaistuen paikkana ja muodostaa vertaisverkostoja,
641 jotka kokemusten mukaan helposti jatkuvat koko lasten lapsuuden ajan. Valmennus ei korvaa
642 kunnan järjestämää synnytys-/perhevalmennusta vaan täydentää sitä.

643

644 **Perheaikaa.fi**

645 Perhenetti-hanke on Väestöliiton ja kuuden kumppanuusjärjestön yhteinen hanke.
646 Sateenkaariperheet on yksi kumppanuusjärjestöistä. Hanke sai Raha-automaattiyhdistykseltä
647 rahoituksen vuosille 2011-2014. Yhdistyksen osuus rahoituksesta ajoittuu vuosille 2012-2014.

648 Koordinaatioryhmä, johon kuuluu edustajat kaikista kumppanuusjärjestöistä, kokoontui
649 toimintavuoden aikana kuusi kertaa. Nettivertaisohjaajakoulutuksen aloitti syksyllä kaksi uutta
650 vapaaehtoista. Edellisenä vuonna valmistuneista vapaaehtoisista kaikki ovat jatkaneet aktiivisesti
651 toimimista hankkeessa.

652 Yhdistys järjesti vuoden aikana 15 chattia, joista 2/3 oli neuvontachatteja ja loput muita
653 vertaischatteja. Chateissa oli yhteensä 140 osallistujaa. Osa chateista oli suunnattu määrättyissä
654 perheissä tai elämäntilanteissa eläville (esim. uusperheille ja vanhemmuudesta haaveileville), ja
655 osa oli määrättyä aihetta käsitteleviä, kuten lapsen perheidentiteetin tukeminen ja haasteita
656 lähipiiriin kanssa. Kuukausittain palvelussa on ilmestynyt Elämää Sateenkaariperheessä -blogi.
657 Sivustoa varten kuvatuista sateenkaarevaan perhe-elämään liittyviä videoita on nostettu sivuille
658 muutama kerrallaan. Vuoden aikana sivustolla järjestettiin kaksi sateenkaariperheteemaista
659 luentoa, sekä kaksi neliviikkoista suljettua ryhmää, joista perheellisuuden alkutaipaleella olevien
660 ryhmä keräsi yli 20 osallistujaa. Nettiluentoja seuraasi reaaliaikaisina 68 henkilöä. Nettiluennot
661 jäivät sivustolle talteen, jolloin niiden katsojamäärä kasvaa jatkuvasti (helmikuussa 2014
662 katselukertoja vuoden 2013 kahdelle luennolle kertynyt jo yhteensä 2 771 kpl). Perheaikaa.fi -
663 palvelussa on toiminut myös sateenkaariperheiden oma keskustelualue, joka on ollut sivuston
664 keskustelualueista aktiivisin. Marraskuussa TransHelsinki –viikolla yhdistys keskittyi perheaikaa -
665 sivustolla sukupuolen moninaisuuden teemoihin ja järjesti luennon Miten puhua lapsen kanssa
666 sukupuolen moninaisuudesta sekä chatin miten transihmisyyttä näkyy perheessä.

667

668 **8. Hallinto ja tukipalvelut**

669 Vuosikokous 9.2. hyväksyi yhdistykselle uudet säännöt, jotka astuivat voimaan 17.9. Uusien
670 sääntöjen myötä siirryttiin kahden vuosikokouksen malliin. 29.11. järjestettiin ensimmäinen
671 syyskokous.

672 Vuosikokous järjestettiin ensimmäistä kertaa paikallistoiminnan kehittämispäivien yhteydessä
673 Helsingissä. Vuoden 2013 hallitus valittiin vuosikokouksessa. Hallitukseen valittiin puheenjohtaja,
674 kuusi varsinaista jäsentä ja kaksi varajäsentä. Hallitus järjestäytyi ensimmäisessä kokouksessaan
675 16.2. seuraavasti:

676 Emmi Pihlajaniemi	Puheenjohtaja
677 Joanna Marjanen	Varapuheenjohtaja
678 Sari Makkonen	
679 Paula Myöhänen	
680 Liisa Rytönen-Kontturi	
681 Tanja Rintala	
682 Anu Pellinen	
683 Hanna Wahlsten	Varajäsen
684 Jenni Häivälä	Varajäsen

685

686 Hallituksen sihteerinä toimi toiminnanjohtaja Juha Jämsä. Hallitus nimesi keskuudestaan
687 työvaliokunnan ja kv-työryhmän. Hallitus kokoontui kautensa (9.2.-31.12.) aikana seitsemän kertaa
688 koko päivän kokoukseen.

689 Keväällä hallitus valmisteli ja vahvisti yhdistyksen ensimmäisen johtosäännön, joka määrittelee
690 toimijoiden tehtävät ja valtuudet, sekä sisältää henkilöstöhallinnon linjaukset.

691

692 **Viestintä**

693 Yhdistyksen Facebook-sivujen seuraajien määrä nousi toimintavuoden aikana 780:sta 1300:een.
694 Yhdistyksen uutiskirjettä sekä blogia julkaistiin kuukausittain. Uutiskirje lähetetään sähköpostitse
695 kaikille jäsenille ja 450 yhteistyökumppanille. Se julkaistaan myös kotisivuilla, Facebookissa ja
696 keskustelupalstoilla. Sen laajuus on 20-40 liuskaa. Jäsen- ja muuta sisäistä tiedotusta tehdään
697 lisäksi sähköpostilistojen kautta.

698 Yhdistyksen ensimmäinen yhtenäinen visuaalinen ilme julkaistiin alkuvuodesta. Sen on suunnitellut
699 Lahden muotoiluinstituutin opiskelija opinnäytetyönään. Visuaalinen ilme sisältää tunnuksen
700 (logon) lisäksi muita visuaalisia elementtejä sekä määritellyt värit ja fontit. Vuoden aikana
701 painatettiin uuden ilmeen mukaiset käyntikortit, kirjekuoret ja roll-upit sekä valmisteltiin vuoden
702 2014 alussa painatettu, sisällöllisestikin uudistettu yhdistyksen yleisesite. Facebook-sivuilla,
703 kirjepohjissa, diapohjissa ja muussa elektronisessa materiaalissa ilme otettiin käyttöön heti
704 alkuvuodesta.

705 Yhdistyksen nettisivut uudistettiin kevään aikana perusteellisesti. Kesäkuun alussa julkaistu sivusto
706 vastaa uutta ilmettä. Sivuston rakenne on täysin uusittu ja sisältö päivitetty ja täydennetty. Setan
707 Sateenkaariperhetyön projektin (2006-2008) materiaalit on kokonaisuudessaan integroitu osaksi
708 sivuston sisältöä. Koska palveluntarjoajan käyttämälle palvelimelle murtauduttiin loppuvuodesta,
709 kaikki uuden sivuston kävijätiedot tuhoutuivat. Vuoden 2014 kävijätiedot tullaan saamaan
710 kokonaisuudessaan.

711 Sateenkaariperheet ry hyväksyi vuoden 2010 vuosikokouksessa poliittiset tavoitteet vuosille 2010–
712 2015. Yhdistyksen ulkoinen viestintä pyrkii ennen kaikkea viemään näitä tavoitteita poliittisten
713 toimijoiden ja palveluntarjoajien tietoon eri tavoin. Luvussa kaksi on listattu vuoden aikana
714 lähteneet tiedotteet.

715 Yhdistys välittää tietoa lapsiperheiden moninaisuudesta sekä omasta toiminnastaan myös
716 jakamalla esitteitään, tekemällä koulutuskäyntejä sekä osallistumalla erilaisiin seminaareihin ja
717 tapahtumiin. Yksi merkittävä viestinnän muoto on toimittajien kanssa tehtävä yhteistyö.
718 Yhdistyksen toimijat olivat yhteyksissä toimittajien kanssa 109 kertaa toimintavuoden aikana. Osa
719 toimittajista halusi tehdä haastattelun yhdistyksen edustajan kanssa, mutta suurin osa halusi
720 ehdotuksia näkökulmasta, tietoja kirjoittamansa artikkelin pohjaksi tai haastateltavia perheitä.

721 **Toimitilat**

722 Yhdistyksen toimitila Kotola sijaitsee Helsingin keskustassa osoitteessa Yrjönkatu 29 A 1. Tilat
723 ovat yhteiset Monimuotoiset perheet -verkostoon kuuluvien kumppaneiden Adoptioperheet ry ja
724 Monikulttuuriyhdistys Familia Club ry kanssa. Familia toimii tilojen päävuokralaisena. Yhdistyksellä
725 on käytössään kaksi toimistohuonetta (22,6m²) sekä yhdessä kumppanien kanssa neljä
726 monikäyttöistä koulutus- ja ryhmätalaa ja muut yhteiset tilat (yhteensä 203m²). Toimitiloihin tehtiin
727 vuoden aikana vain hyvin pieniä hankintoja.

728 Tammi-joulukuussa Kotolassa oli yhteensä 15 800 kävijää. Sateenkaariperheiden osuus tammi-
729 joulukuun kävijöistä oli 1750, joista lapsia 360. Sateenkaariperheiden tilaisuuksien määrä
730 Kotolassa oli 109 kappaletta.

731 **Henkilöstö**

732 Yhdistyksen palveluksessa jatkoivat toiminnanjohtaja, järjestösihteeri ja koulutussuunnittelija.
733 Uusina työntekijöinä palkattiin Kaikkien perheiden Suomi -hankkeen projektipäällikkö ja
734 suunnittelija sekä Perhenetti hankkeen osa-aikainen projektityöntekijä. Vuonna 2013
735 valmistuneessa johtosäännössä selvennetään työntekijöiden toimivaltuuksia ja asemaa tarkemmin
736 kuin aiemmin.

737 Työntekijöiden hyvinvoinnin varmistamiseksi tarjotaan henkilökunnalle yleislääkäritasoinen
738 sairaanhoito työterveyshuollon osana sekä kulttuuri- ja liikuntasetelit. Henkilöstölle myönnettiin
739 myös työmatkaetu paikallisliikenteen matkalippusetelinä.

740 **Talous**

741 Varsinaisen toiminnan kulut jatkoivat voimakasta kasvuaan. Vuoden 2013 toimintaa rahoittivat
742 Raha-automaattiyhdistys, Opetus- ja kulttuuriministeriö, Ulkoministeriö, Euroopan Komissio,
743 Helsingin kaupunki, Tampereen kaupunki, Seta ry, Väestöliitto, Kansan sivistystyön liitto ja
744 Kulturfondet. Toiminnan tuotot pysyivät korkealla ja koostuvat pääosin leirimaksuista, mutta myös
745 koulutustuotoista.

746 **Taulukko: Varsinaisen toiminnan kulujen kasvu**

747	2014	484 327,35€ (käyttötalousarvio)
748	2013	357 028,55€
749	2012	145 899,37€
750	2011	35 800,63€
751	2010	24 583,75€

752 Jäsenmaksukertymä kasvoi ennätykseen 6 395 euroa: Myös tarvikemyynnin tulot kasvoivat.
753 Nettikaupan lisäksi varainhankinnan tuotteita myytiin vuonna 2013 Helsinki Pride -tapahtumassa
754 sekä leireillä. Syksyllä hallitus päätti, että tarvikemyynti lopetetaan. Lahjoituksia kertyi vuonna 2013
755 yhteensä 438,65 euroa.

756 Tilikauden ylijäämä oli 5739,59 euroa ja yhdistyksen oma pääoma kasvoi 17 761,33 euroon.
757 Tulevina vuosina omaa pääomaa on edelleen tarkoitus kasvattaa oman varainhankinnan tuotoilla.
758 Talouden nykyiseen kokoon nähden oma pääoma on edelleen riittämätön. Tämä johtuu toiminnan
759 kulujen nopeasta kasvusta viime aikoina. Avustuksilla ei omaa pääomaa voi kasvattaa.

760 Vuonna 2013 taloussääntöä tarkennettiin, toimitettiin kaksi kertaa tositetarkastukset ja alettiin
761 teettää kirjanpidon tallennukset ulkopuolisella. Ray teki huhtikuussa tarkastuksen yhdistyksessä.
762 Tarkastuksessa tehtyjen huomioiden perusteella kirjanpitoa kehitettiin.

763

764 **LIITE 1**

765

766 **Oikeaa tietoa ja hyviä käytäntöjä**

767 **Kaikkien perheiden Suomi -hankkeen toimintakertomus vuosi 2013**

768

769 Kaikkien Perheiden Suomi on vuosina 2013- 2016 toimiva vaikuttamistyön hanke, jonka takana on
770 Monimuotoiset perheet -verkosto ja sen kymmenen jäsenjärjestöä:

- 771 Adoptioperheet ry
- 772 Käpy – Lapsikuolemaperheet ry
- 773 Lapsettomien yhdistys Simpukka ry
- 774 Monikulttuuriyhdistys Familia Club ry
- 775 Perhehoitoliitto ry
- 776 Sateenkaariperheet ry
- 777 Suomen Monikkoperheet ry
- 778 Suomen nuoret lesket ry
- 779 Suomen Uusperheiden Liitto ry
- 780 Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry.
- 781

782 Hankkeen rahoittaa Raha-automaattiyhdistys.

783 Hankkeen työntekijät rekrytoitiin keväällä 2013. Projektipäälliköksi valittiin FM Anna Moring ja
784 suunnittelijaksi TtM Jenni Kerppola-Pesu. Työntekijät aloittivat kesäkuussa 2013. Hankkeen
785 kaikkien järjestöjen hallitukset kokoontuivat toukokuussa päivän mittaiselle risteilylle kuulemaan
786 hankkeesta sekä verkostoitumaan keskenään.

787

788 **Vaikuttamistyö**

789 Keväällä 2013 käynnistyneen hankkeen toiminta alkoi projektisuunnitelman mukaisesti
790 vaikuttamistyön kehittämisryhmän kokoamisella, vaikuttamistyön suunnitelman työstämisellä sekä
791 hankkeen arvioinnin suunnittelulla.

792 Kesä- elokuussa 2013 kartoitettiin järjestöissä tehtyä vaikuttamistyötä ja edunvalvontaa
793 toiminnanjohtajille suunnatun kyselyn avulla. Lisäksi tehtiin kaikkien järjestöjen jäsenille kysely
794 monimuotoisten perheiden kokemuksista palveluista ja lainsäädännöstä. Kyselyjen tuloksia
795 esiteltiin sekä johtoryhmän kokouksissa, järjestöjen hallitusten kokouksissa että järjestöjen omissa
796 jäsenlehdissä.

797 Joulukuussa 2013 myös perheiden palveluissa toimiville ammattilaisille tehtiin kysely, jolla
798 selvitettiin ammattilaisten tiedontarpeita ja kokemuksia työskentelystä monimuotoisten perheiden
799 kanssa. Kyselyn tulokset analysoidaan vuonna 2014.

800 Syksyn 2013 aikana hankkeen työntekijät vierailivat järjestöissä ja niiden hallituksissa käyden
801 esittäytymässä ja kertomassa hankkeesta kunkin järjestön yhdessä hallituksen kokouksessa.
802 Kokouksia toteutui syksyn aikana yhdeksän.

803

804 **Hankkeen tavoitteenasettelu**

805 Hankkeen keskeiset perhepoliittiset viestit määriteltiin vuonna 2013. Ne perustuvat järjestöjen
806 olemassa olevaan vaikuttamistyöhön, jäsenistölle suunnattuun jäsenkyselyyn, järjestöjen
807 hallitusten kanssa käytyihin keskusteluihin sekä vaikuttamistyön kehittäjäryhmän ja johtoryhmän
808 näkemyksiin monimuotoisia perheitä yhdistävistä tavoitteista.

809 Hankkeella on viisi yhteistä perhepoliittista viestiä:

- 810 • Perhevapaajärjestelmä huomioi monimuotoiset perheet
- 811 • Perheet saavat enemmän tukea ja apua moninaisten elämäntilanteiden kohdatessa
- 812 • Lapsille voidaan varmistaa oikeus tavata sosiaalisia vanhempia
- 813 • Perheille tarjotaan psyykkistä tukea kriisin kohdatessa ja kriisien jälkihoitoon kiinnitetään
814 riittävää huomiota
- 815 • Taloudellisten etuuskien rakenteelliset epäkohdat korjataan siten, että monimuotoisten
816 perheiden taloudellinen toimeentulo turvataan samalla tavalla kuin muidenkin perheiden
817

818 Lisäksi hankkeen kaikkea toimintaa läpäisee rasisminvastainen eetos.

819 Järjestöjen itsensä priorisoimat viestit ovat:

- 820 • Adoptioperheet: Suomeen tarvitaan uuden adoptiolain myötä kansallinen adoptio-ohjelma,
821 joka määrittelee adoptiotoiminnan tavoitteet ja eri toimijoiden roolit
- 822 • Familia Club: Väestökisteriin tulee voida ilmoittaa useampi kuin yksi äidinkieli
- 823 • Käpy: Lapsen kuoleman jälkeinen sairausloman diagnoosi muu kuin masennus
- 824 • Monikkoperheet: Monikkoperheellisyyden tulee itsessään olla peruste subjektiivisen
825 päivähoidon täyspäiväisyydelle tulevan uudistuksen jälkeen.
- 826 • Nuoret Lesket: Perhe-eläkkeiden epäkohtien korjaaminen
- 827 • Perhehoitoliitto: Perhehoidon valtakunnallisen toimintaohjelman ajaminen
- 828 • Sateenkaariperheet: Vanhemmuusolettama ja lapsen tunnustamismenettelyn
829 yhdenvertaisuus
- 830 • Simpukka: Hedelmöityshoitolaian muutostarpeiden arviointi, hoidon saannin kriteerit ja
831 muutoksenhakuoikeus
- 832 • Supli: Etälapsen aseman parantaminen
- 833 • YVPL: Tuomioistuimiin pitää saada käräjätuomarin avuksi perheneuvonnan, lapsen kasvun
834 ja kehityksen asiantuntijoita.
- 835

836 **Keinot**

837 Hankeen vaikuttamistyö kohdistuu hankkeen tavoitteiden mukaisesti päättäjiin ja
838 palvelujärjestelmään.

839

840 Vuonna 2013 perheiden moninaisuutta koskevan tiedonkeruu on aloitettu. Poliittisen vaikuttamisen
841 osalta päätöksentekoon on osallistuttu verkoston yhteisten lausuntojen ja kannanottojen kautta.
842 Yhteisiä lausuntoja vuonna 2013 on tehty kuusi:

- 843 • Kommentti OPS 2016 – Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden
844 uudistamiseen
- 845 • Lausunto lakiin lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamiseksi,
846 hallituksen esityksen valmistelu
- 847 • Lausunto uudistettuun äitiysneuvolaoppaaseen
- 848 • Lausunto lapsi- ja nuorisopoliittiseen ohjelmaan
- 849 • Lausunto tasa-arvo-ohjelman puolivälitarkastelun kuulemistilaisuuteen
- 850 • Tarkentava lausunto tasa-arvo-ohjelman puolivälitarkasteluun: Monimuotoisten perheiden
851 perhevapaiden keskeisimmät epäkohdat

852

853 Lisäksi on koottu tietoa monimuotoisten perheiden kannoista kotihoidontuen uudistamiseen, mutta
854 tätä asiaa koskevat lausunnot on annettu ja kuulemistilaisuuksiin osallistuttu kunkin asiasta
855 kiinnostuneen järjestön omissa nimissä.

856 Hankkeen edustajat ovat osallistuneet säännöllisesti Oikeusministeriön isyyslain uudistusta
857 valmistelevan työryhmän seurantatyöryhmän toimintaan, tasa-arvoasiain neuvottelukunnan
858 miesjaoston toimintaan, miesjaoston isyyslakityöryhmän toimintaan sekä kuluttajaparlamentin
859 toimintaan. Lisäksi hankkeen edustaja osallistui hallituksen tasa-arvo-ohjelman puolivälitarkastelun
860 kuulemistilaisuuteen.

861 Oppilaitosyhteistyötä varten verkostoja on luotu DIAK amk:n, Metropolian amk:n sekä Turun
862 yliopiston kanssa. Lisäksi Emma ja Elias avustusohjelman kautta solmittuja yhteisverkostoja on
863 hyödynnetty mm. viestinnän osalta.

864 Palvelujärjestelmään vaikuttaminen keskittyy erilaisille messuille ja tapahtumiin osallistumiseen.
865 Vuonna 2013 hanke on osallistunut Valtakunnallisille neuvolapäiville luentomuotoisesti ja Petra-
866 hankkeen koulutuspäiville.

867

868 **Viestintä**

869 Vuoden 2013 aikana hankeviestintää toteutettiin sosiaalisen median ja omien verkkosivujen,
870 sähköpostin sekä painetun esitemateriaalin avulla. Hankkeelle luotiin logo ja visuaalinen ilme,
871 tehtiin www-sivut, perustettiin facebook-sivu sekä twitter-tili ja hankkeen esittely sekä keskeiset
872 viestit painettiin esitteeksi. Facebook viestintä oli toiminnan kannalta näkyvintä.

873

874 **Johtoryhmä**

875 Hankkeen johtoryhmä koostuu kunkin jäsenjärjestön toiminnanjohtajista. Johtoryhmä kokoontui
876 vuonna 2013 viisi kertaa koko päivän kokoukseen.

877

878 Lisäksi johtoryhmän jäsenistä Anne Backman, Juha Jämsä, Anne Lindfors sekä Tarja Monto
879 toimivat hankkeen työvaliokunnassa, jonka tehtävänä oli työntekijöiden rekrytointi. Pirjo
880 Hakkarainen, Juha Jämsä, Ulla Kumpula, Heljä Sairisalo ja Anu Uhtio toimivat vaikuttamistyön
881 kehittäjäryhmässä, jonka tehtävänä oli vaikuttamistyön suunnitelman valmistelu. Vaikuttamistyön
882 kehittäjäryhmä kokoontui vuonna 2013 viisi kertaa.

883

884 **Talous**

885 Hankkeen kokonaiskustannukset vuoden 2013 aikana ovat 116833,07 euroa. Suurin osa kuluista
886 on henkilöstön palkkakuluja, toimitilakuluja ja hankkeen aloittamiskuluja (risteily, rekrytointi,
887 toimitilat, kalustus).

888 Muut isot kuluerät ovat ostopalvelut 20173 euroa, sisältäen visuaalisen ilmeen, kuvituksia sekä
889 arviointikuluja, ja painokulut, 1620 euroa.

890 Hankkeen ensimmäisen vuoden toimintaan myönnettyjä rahoja siirtyi toiselle toimintavuodelle
891 yhteensä 43166,93 euroa.

892 Hankkeen taloutta on seurattu säännöllisesti johtoryhmän kokouksissa.

893

894 **Arviointi**

895 Hankkeen arviointisuunnittelu aloitettiin. Johtoryhmä määritteli hankkeen arvioinnin kohteet ja
896 menetelmät. Arviointi sovittiin toteutettavaksi sekä itsearviointina että ostettuna, ulkoisena
897 arviointina. Hankkeen ulkoisen arvioinnin konsultiksi valittiin Varsinais-Suomen
898 Lastensuojelujärjestöt ry:n toiminnanjohtaja Eija Heimo, jota tavattiin vuoden 2013 aikana kaksi
899 kertaa.

900

901 **LIITE 2**

902

903 **Lista koulutuksista**

904

905 **Ulkoiset koulutukset**

Päivämäärä	Tilaaaja	Paikka	Osallistujia	Kesto (min)
7.2.2013	Perheasiainkeskus Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden	Jyväskylä	7	120
7.2.2013	ainejärjestö	Jyväskylä	41	120
11.2.2013	Soc & Kom	Helsinki	15	180
12.2.2013	Väestöliitto	Helsinki	21	60
13.2.2013	Folkhälsan	Vaasa	9	120
14.2.2013	Neuvokeskus	Helsinki	10	120
21.2.2013	Oma koulutustilaisuus	Vaasa	12	180
6.3.2013	Tampere	Tampere	6	180
12.3.2013	Folkhälsan	Turku	5	120
13.3.2013	Jyväskylän perheneuvola	Jyväskylä	20	75
18.3.2013	Jyväskylän keskussairaala	Jyväskylä	20	60
19.3.2013	Jyväskylän keskussairaala	Jyväskylä	15	60
2.4.2013	Folkhälsan	Helsinki	5	120
5.4.2013	Supli	Turku	24	120
12.4.2013	VSSHP	Turku	54	60
24.4.2013	Turun Väestöliitto	Turku	7	90
2.5.2013	Oulun Väestöliiton lapsettomuusklänikka	Oulu	11	60
14.5.2013	Joensuun Hobiles	Joensuu	12	120
15.5.2013	neuvola	Turku	45	30
15.5.2013	Oma koulutustilaisuus	Turku	60	180
21.5.2013	Kela	Helsinki	40	60
22.5.2013	Kallion perheneuvola	Helsinki	34	120
24.5.2013	neuvola	Jyväskylä	60	30
24.5.2013	kouluterveydenhuolto	Jyväskylä	30	30
29.5.2013	Oma koulutustilaisuus	Turku	30	90
30.5.2013	Perheasiain neuvottelukeskus	Helsinki	16	150
4.6.2013	Perheasiain neuvottelukeskus	Turku	7	180
4.9.2013	Heideken	Turku	20	210
5.9.2013	Turun sosiaalivirasto	Turku	10	120
12.9.2013	Inarin koulu	Inari	60	45
13.9.2013	Suomen Mielenterveysseura, Turvallisin mielin –hanke	Vantaa	40	60
13.9.2013	Suomen Mielenterveysseura, esiopetushanke	Vantaa	20	45

13.9.2013	Ivalon lukio	Ivalo	80	135
16.9.2013	MLL Oulu	Oulu	9	150
18.9.2013	Helsingin kaupunki	Helsinki	33	120
23.9.2013	Novia	Turku	65	180
8.10.2013	Neuvokeskus	Rovaniemi		180
10.10.2013	Turun kaupunki	Turku	12	210
17.10.2013	Kajaanin srk	Kajaani	23	350
30.10.2013	Kouvolan srk	Kouvola	56	120
4.11.2013	PKSSK	Joensuu	94	40
5.11.2013	Turun AMK (täydennyskoulutus) SOS-kriisikeskus, Suomen	Turku	16	135
11.11.2013	Mielenterveysseura	Helsinki	21	60
19.11.2013	Oma koulutustilaisuus	Mikkeli	110	360
27.11.2013	Oys	Oulu		60
2.12.2013	Tays	Tampere	20	60
3.12.2013	Seinäjoen AMK	Seinäjoki	140	50
	Koulutettuja yhteensä - ->		1445	
	Koulutusoppitunnit yhteensä - ->			123

906

907 **Sisäiset koulutukset**

Päivämäärä	Koulutus	Paikka	Osallistujia	Oppitunnit
9.-10.2.2013	Paikallistoiminnan kehittämispäivät	Helsinki	20	20
10.2.2013	Hallitustyöskentely	Helsinki	8	6
16.4.-4.6.2013	Perhevalmennus	Helsinki	43	21
2.5.2013	Miten lapsia tehdään?	Nettiluento	20	1
28.6.2013	Moninaisuus kuvakirjassa lastenkirjaseminaari	Helsinki	20	8
19.-22.9.2013	LGTB Family Rights: Strategic Litigation and European Court of HR	Helsinki	21	24
29.10.-10.12.2013	Perhevalmennus	Helsinki	32	21
15.-17.11.2013	Perhevalmennus	Urjala	22	21
21.11.2013	Miten puhua lasten kanssa sukupuolen moninaisuudesta	Nettiluento	30	1
22.-24.11.2013	Parisuhdevertaisohjaajan koulutus	Espoo	12	20
30.11.2013	Sateenkaariperheenä mediassa	Espoo	18	2
	Koulutettuja yhteensä - ->		246	
	Koulutusoppitunnit yhteensä - ->			144

908

909 **Kahta nettiluentoa on suoran lähetyksen jälkeen katsonut yhteensä 2771 henkilöä.**